

De bessen van Maarse

Tuinder en fruitkweker Juriaan (Jurie) Maarse was eigenaar van de vruchtenkwekerij Arbeid te Schellinkhout. Hij werd geboren op 5 februari 1886 als zoon van een fruitkweker en in Utrecht opgeleid tot opzichter van de Heidemij. In 1913 overleed zijn vader en keerde hij terug naar het ouderlijk bedrijf, dat hij tot een bloeiende onderneming maakte. Hij maakte duidelijk dat theorie en praktijk in de fruitteelt goed kunnen samengaan.

Het logo van vruchtenkwekerij Arbeid te Schellinkhout (1939).

Juriaan Maarse in 1939.

Ook was hij zeer actief in het verenigingsleven in Schellinkhout. Zo was hij voorzitter van de Huisvlijten Floraliacommissie die in 1918 was opgericht (later Floraliavereniging Bloem en Fruit geheten). Hij was secretaris van de Vereniging voor fruitvervoer per spoor (Schellinkhout had toen een station). Ook werd hij de 'ontdekker van de Schellinkhouster' genoemd. De Schellinkhouster is een bijzonder fraaie en fijn smakende appel, die uit de teelt verdwenen is omdat de vruchten nogal kwetsbaar waren bij het vervoer. Deze titel had hij overigens ten onrechte gekregen, want de Schellinkhouster was door een plaatsgenoot gewonnen, de heer Dekker, maar Maarse heeft de teelt en de verspreiding van deze appel sterk gestimuleerd.

Bovenal stond Jur Maarse bekend als 'de bessenkruiser'. Hij heeft

Getuigschrift eerste klasse van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde voor de rode aalbes Prominent van J. Maarse, getekend in 1955.

enkele goede rode bessenrassen op zijn naam staan: in het bijzonder Augustus, Jonkheer van Tets, Maarse's Prominent, Rode Rebel en Roodneus.

Augustus

Herkomst: kruising van Jonkheer van Tets x Ribes multiflorum. Gewonnen in 1963. Geïntroduceerd in 1991. EU-soortbescherming sinds 1997. Patenthouder: E.C. Meulblok Kwadendamme.

Zeer late, productieve soort. Geschikt voor de beroepsteelt en voor de particulier.

Groei: sterk, bossig, middeldichte tot dichte struik met weinig en kort zijhout. Herstelt goed na oogst en snoei.

Bloei: vroeg tot middelvroeg (half april).

Rijptijd: zeer laat (eind juli), aan de struik zijn de bessen zeer lang houdbaar.

Opbrengst: hoog tot zeer hoog.

Vruchten: lange tot zeer lange trossen, lange steeltjes. Kleine tot middelgrote bessen, die middeldicht bijeen hangen, donkerrood, stevig, goed te plukken en te bewaren. Onregelmatige vruchtzetting waardoor kleine en grote bessen aan één tros voorkomen.

Smaak: zuur, bij later oogsten milder.

Ziekten en plagen: weinig regengevoelig, zeer gering tot enigszins gevoelig voor meeldauw, gering tot middelgevoelig voor bladluis en weinig gevoelig voor bladvalziekte.

Jonkheer van Tets

Zaailing van Fay's Prolific. Sinds 1941 in de handel.

Lange snoei / korte snoei

Bij 'lange snoei' knip je kleine stukjes af, zodat je lange stukken van het eenjarige hout overhoudt. Bij 'korte snoei' knip je meer af, zodat je korte stukjes van het eenjarige hout overhoudt.

Belangrijke vroege soort met een goede aromatische smaak, die zowel voor de handelsteelt als voor de particulier geschikt is. Bij verwerking geven de bessen een mooie kleur sap.

Groei: sterk, heeft daarom een flinke ruimte nodig, stevige opgaande en lange vruchtdragende kortloten, herstelt goed na oogst en snoei.

Regelmatig is sterke snoei nodig. Goed geschikt voor haagvormen.

Bloei: vroeg (begin april), enigszins nachtvorstgevoelig.

Rijptijd: zeer vroeg (begin juni).

Opbrengst: hoog.

Vrucht: mooie grote trossen met lange stelen, grote maar tamelijke tere bessen met dunne schil, middelvast hangend, donkerrood, ruim van elkaar zittend, sappig, goed te plukken, middelsterke neiging tot slechte vruchtzetting.

Smaak: zurig, aromatisch.

Ziekten en plagen: rijpe vruchten zijn sterk gevoelig voor regen, zeer gering tot enigszins gevoelig voor meeldauw, gering tot middelgevoelig voor bladluis en bladvalziekte. Lange snoei en laat in de winter snoeien vermindert de kans op aantasting door vuur.

Maarse's Prominent (synoniem Prominent)

Herkomst: Als kruising van Jonkheer van Tets en Fay's Prolific rond 1935 gewonnen. In 1955 kreeg het ras een getuigschrift eerste klas, waardoor het een officieel erkende rasbeschrijving heeft. Maar het ras is niet

Bessenpluk in de omgeving van Schellinkhout.

gecertificeerd en daarom niet opgenomen in het landelijke rassenregister Goed smakende en productieve soort die heel geschikt is voor de particuliere tuin.

Groei: middelsterke tot sterk groeier, die een brede middeldichte struik vormt, die een middelhoog herstellvermogen heeft. De jonge scheuten hebben weinig anthocyaan-kleuring (bleek). Jonge blaadjes zijn lichtgroen.

Bloei: de bloei is middentijds (half april). De bloemetjes zijn relatief klein.

Opbrengst: de productiviteit is hoog.

Bessen: de trossen en steeltjes aan de besjes zijn lang. De bessen zijn groot, iets peervormig, middelrood, vast, zitten los en zijn gemakkelijk te plukken. Middelsterke neiging tot vroegtijdig afvallen van de trossen.

Smaak: de smaak is licht zuur en aromatisch.

Snoei: korte snoei wordt vooral op lichtere gronden aanbevolen (de beste trossen komen aan korte vruchttwijgjes)

Ziektegevoeligheid: weinig vatbaar voor ziekten en plagen. Geen tot weinig last van meeldauw. Iets gevoelig voor bladluis.

Rode Rebel

Waarschijnlijk een kruising van Rondom met Maarse's Prominent, gewonnen in 1959. Geïntroduceerd in 1962. Sinds 1982 in de handel. Gezonde, zeer goed dragende, late soort geschikt voor de handelsteelt en de particuliere teelt.

Groei: middelsterk tot sterk, met uitstaand vruchthout, middeldichte bouw van de struik. Vanwege de grote vruchtbaarheid moet het vruchthout flink uitgedund worden. Herstelt goed na oogst en snoei.

Bloei: laat (eind april).

Rijptijd: zeer laat (half juli).

Opbrengst: hoog tot zeer hoog.

Vrucht: lange trossen en steeltjes. Middelgrote bessen, helderrood, dicht open zittend, middelvast tot vast, goed te plukken, weinig last van slechte vruchtzetting.

Smaak: iets zurig. Geschikt voor verse consumptie en ook verwerking.

Ziekten en plagen: weinig regengevoelig, zeer gering tot enigszins gevoelig voor meeldauw en voor bladvalziekte, gering tot middelgevoelig voor bladluis.

Roodneus

Herkomst: Kruising van Jonkheer van Tets x Ribes multiflorum, gewonnen in 1963, geïntroduceerd in 1990. Patenthouder: E.C. Meulblok Kwadendamme. EU-soortbescherming 1967.

Laat tot zeer laat ras, veel belovende robuuste soort, geschikt voor de beroepsteelt en voor de particulier.

Groei: sterk tot zeer sterk, rechte scheuten tot bossige vorm, dichte struik met breed uitstaand vruchthout. Herstelt goed na oogst en snoei. Goed geschikt voor haagvormen.

Bloei: middelvroeg tot tamelijk laat (half april).

Rijptijd: laat tot zeer (eind juni).

Opbrengst: hoog.

Vrucht: prachtige gevulde trossen, lange trossen en stelen, tamelijk grote, vlezig bessen, glanzend donkerrood met licht bruin, dicht open bij elkaar zittend, goed te plukken, middelsterke neiging tot slechte vruchtzetting. Zeer goed te bewaren.

Smaak: zurig, als de bessen langer blijven hangen wordt de smaak milder.

Ziekten en plagen: weinig regengevoelig, zeer weinig gevoelig voor bladvalziekte en meeldauw.

Jan Veel